

Geweld, ongemotiveerde leerlingen en overspannen leerkrachten. Het imago van zogenaamde ZMOK-scholen is niet al te best. Patricia Brederveld van VSO Aquarius in Almere gaat de strijd aan met de vooroordelen. 'Werken in het speciaal onderwijs is fantastisch. Je maakt van een onbewerkte diamant een flonkerende steen!'

Tekst: Anne-Claire van de Vendel
Beeld: Ton Kastermans

ZMOK-ONDERWIJS:

Eén kind, één plan

Ulf jaar geleden stapte Patricia Brederveld als voormalig kapster voor het eerst binnen bij de Aquarius, onderdeel van de Eduvier Onderwijsgroep in Almere. 'In eerste instantie kwam ik als vakdocente 'Uiterlijke Verzorging' hier op school', legt ze uit. 'Het leek mij een ontzettend leuke uitdaging. Ik gaf les aan alleen maar meiden en ik voelde mij vanaf de eerste dag op mijn plaats. Ik had er meteen een goed gevoel over, maar het is natuurlijk altijd afwachten of je je staande weet te houden.'

Jezelf zijn En of ze zich staande heeft weten te houden! Brederveld: 'Je moet om te beginnen feeling hebben met deze groep jongeren. Het is immers niet een gewone groep leerlingen, die last heeft van de puberteit. Op een cluster 4-school zitten leerlingen met ernstige gedragsproblemen, doordat

AAARS COVERWINNAAR

VSO AQUARIUS

Aquarius verzorgt voortgezet onderwijs aan zeer moeilijk opvoedbare kinderen met een cluster 4-indicatie. Op het terrein van de school is ook een vakinternaat aanwezig: Nieuw Veldzicht. Het onderwijs op Aquarius is erop gericht jongeren met verminderde kansen door middel van een kwalitatief hoogwaardig aanbod te laten groeien. Belangrijk hierbij is dat het onderwijs is afgestemd op de individuele behoeftes van de leerlingen: één kind, één plan.

ze bijvoorbeeld bepaalde aspecten in hun leven niet verwerkt hebben. Een kind kan zijn ouders hebben verloren en getraumatiseerd zijn. Naast het lesgeven ben je dus ontzettend pedagogisch bezig. Dat vergt een heel andere aanpak in de klas, dan wanneer je lesgeeft in het reguliere voortgezet onderwijs.' De kracht van Brederveld als docente is dat zij altijd zichzelf blijft, in welke situatie ze ook terecht komt. 'Je moet absoluut geen rol spelen tegenover de leerlingen', verklaart ze. 'De scholieren hebben soms een minderwaardigheidsgevoel en het idee dat ze niets kunnen.

Jij moet ze dan geruststellen en ze overtuigen dat ze het wel kunnen. Door als docent jezelf te blijven en ze te vertellen dat ook jij hard hebt moeten werken, schep je een vertrouwensband. Mijn leven is ook niet altijd over rozen gegaan, maar ik heb door hard werken toch veel bereikt.'

Gelijke kansen 'De leerlingen in het ZMOK-onderwijs kunnen dat ook', gaat Brederveld verder. 'Dat zij op speciaal onderwijs zitten, wil helemaal niet zeggen dat ze niets kunnen. Deze groep scholieren loopt in het reguliere onderwijs spaak door hun emoties of frustraties. Als je eerst aandacht aan deze problemen besteedt, gaat het leren daarna vanzelf. Je moet eerst een situatie creëren waarin de leerling zich goed voelt. Het leren gaat dan in de meeste gevallen vanzelf. Ieder kind heeft recht op een goede schoolperiode en uiteindelijk een plekje in de maatschappij.' Met deze insteek staat Brederveld nu voor de zogenaamde ARTO-klas, een project van Eduvier onderwijsgroep. In deze klas zitten jongens met een laag IQ, die minder kans hebben op het behalen van een startkwalificatie en daardoor minder kans hebben op de reguliere arbeidsmarkt. 'De jongeren doorlopen bij mij een voortraject, waarna we een werkplek zoeken. Daaraan hangt een vast contract. Er wordt veel aandacht besteed aan de sociale vaardigheden die de jongens nodig hebben om zich zelfstandig te kunnen redden op de werkvloer.'

Voldoening Brederveld haalt veel voldoening uit haar werk en kan zich dan ook boos maken om de vele vooroordelen die zijn ontstaan over ZMOK-onderwijs. 'Er is een beeld ontstaan dat het er binnen ZMOK-scholen gewelddadig aan toegaat, maar niets is minder waar. Deze

COVERWEDSTRIJD

Tijdens de NOT 2009 konden bezoekers aan de Prima-stand meedoen aan de coverwedstrijd voor onder andere Prima VO. De redactie heeft de 50 meest in het oogspringende covers uitgezocht en op de site www.prima-online.nl gezet. Om uiteindelijk tot de leukste cover te komen, kon er gestemd worden. Op de leukste cover voor Prima VO stond Patricia Brederveld van VSO Aquarius. 'Het was leuk om eens in het zonnetje te worden gezet!'

scholen verschillen niet zoveel van het reguliere onderwijs. We proberen het standaard VMBO-onderwijs ook zoveel mogelijk na te bootsen met stages en profielkeuzes. Dat is ook helemaal geen probleem, want de leerlingen hebben geen leerprobleem.' Dat leerkrachten het zwaar zouden hebben op de ZMOK-scholen, vindt ze dan ook overtrokken. 'Je moet gevoel hebben voor deze groep leerlingen, dat is waar. Maar het geeft zoveel voldoening om te zien dat een leerling door jouw hulp gaat bloeien. Daarnaast heb je ook een veel intensiever contact met je leerlingen. Je volgt ze tijdens hun hele schoolcarrière en het geeft een bijzonder goed gevoel als ze het later prima doen op de arbeidsmarkt. Ik zou dit werk voor geen goud willen missen!'

